

...de uitvaartmuziek

Welk wetenschappelijk onderzoek is relevant voor de uitvaartbranche?

Deze keer Janieke Bruin-Mollenhorst over religieus klinkende uitvaartmuziek.

Opmerkelijk dat in onze gesecculariseerde uitvaartcultuur engelen onverminderd populair blijven.

Hemel en
engelen uit
popliedjes
drukken uit
waar over-
ledenen nu zijn

Janieke Bruin-Mollenhorst promoveert aan Tilburg University en is professioneel musicus. Zij onderzoekt hoe muziek bij uitvaarten zich verhoudt tot hoe

we in Nederland met de dood omgaan. Daarnaast ontwikkelde zij het FUNERAL LAB, waarin verschillende uitvaartprofessionals zich samen buigen over wat een uitvaart goed en beter maakt. Ook is zij mede-initiator van het DONE-netwerk, een netwerk van academici in Nederland die onderzoek doen naar de dood.

De Nederlandse uitvaartcultuur wordt vaak getypeerd als gesecculariseerd. Het is dan ook opmerkelijk dat het *Ave Maria* zo populair is bij uitvaarten. Naast het *Ave Maria* zien we ook andere religieuze beelden in populaire uitvaartmuziek, zoals in *Angels* van Robbie Williams en *Tears in Heaven* van Eric Clapton. Dit roept de vraag op waarom hemel, engelen en het *Ave Maria* zo populair zijn bij uitvaarten en hoe deze muziek zich verhoudt tot (geinstitutionaliseerde) religie.

ENGELEN

Hoewel de invloed van de kerk minder is geworden, kunnen mensen zichzelf nog

steeds als religieus beschouwen en/of een religieuze betekenis ergens aan toekennen. Williams' engelen en Claptons hemel kunnen religieus geïnterpreteerd worden. Maar ook buiten een christelijk interpretatiekader vormen hemel en engelen een beeld, of op z'n minst een 'taal', om uitdrukking te geven aan hoe en waar de overledenen nu zijn. Het maakt het makkelijker om de relatie met de overledene voort te zetten (*continuing bonds*), want we hebben woorden voor waar en hoe de overledenen nu zijn. Maar hoe zit het dan met het *Ave Maria*? Bij de popsongs van Williams en Clapton lijkt een niet-christelijk interpretatie meer voor de hand te liggen dan bij het *Ave Maria*, dat zo sterk geworteld is in het christendom.

TROOSTEN

Uitvaarten anno 2019 worden vaak gezien als persoonlijke uitvaarten. Een van de belangrijkste aspecten van deze uitvaarten is het vieren van het leven. We roepen herinneringen op, koesteren ze en laten ons erdoor troosten. Muziek speelt hierbij een belangrijke rol. Het *Ave Maria* werd bijvoorbeeld veel gedraaid bij huwelijken. Ongeacht de huidige religieuze overtuiging van de partners past het muziekstuk bij het leven van de overledene. Daarnaast is het *Ave Maria* in de loop der tijd een muziekstuk geworden dat heel veel wordt gedraaid bij uitvaarten. Zelfs wanneer nabestaanden verder 'niets met het stuk hebben', wordt het gedraaid omdat nabestaanden het een passend muziekstuk vinden bij een uitvaart.